

ΕΥΝΔΕΣΜΟΣ

«Σπουδάζοντες τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ Συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» (Ἐφ. δ', 3)

ΕΤΟΣ 45ο - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011 - ΤΕΥΧΟΣ 462

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ-ΕΚΔΟΣΕΙΣ-«ΦΑΡΑΙ» «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ»-ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ-ΡΑΔ/ΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ
 ΒΑΣ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α΄ 5 24100-ΚΑΛΑΜΑΤΑ-ΤΗΛ. 27210 23176. FAX 27210 26478

Καλαμάτα, Οκτώβριος 2011

Πρός τούς Συνδρομητές του «ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ»

Σεβαστοί και αγαπητοί μας,

Όπως σās είχαμε κάνει γνωστό σέ ένα περασμένο σημείωμα του «ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ», δέν θά κυκλοφορήσουμε τίς καθιερωμένες χριστουγεννιάτικες κάρτες μας, γιατί οί καιροί άλλαξαν και ή επικοινωνία τών ανθρώπων δέν γίνεται πιά μέ κάρτες αλλά μέ τά νέα μέσα, τό τηλέφωνο, τό Fax τό e-mail και τά SMS.

Έτσι, αντί για κάρτες, σās στέλνουμε ένα ήμερολόγιο του 2012, τό οπούον ελπίζουμε νά σās άρέσει και νά σās είναι χρήσιμο.

Μέ τήν εύκαιρία τής άποστολής του ήμερολογίου μας, θερμά σās παρακαλούμε, νά μās στείλετε τήν προαιρετική σας συνδρομή για τό περιοδικό μας, και για ένίσχυση όλοκλήρου του πνευματικού έργου του Συλλόγου μας (λειτουργία Ραδιοφωνικού Σταθμού, κατασκώνωση, έκδοση βιβλίων, συντήρηση Πνευματικού μας Κέντρου, δρασκευτικό βιβλιοπωλείο, ένίσχυση Κύκλου Προνοίας κ.λ.).

Οί καιροί είναι δύσκολοι. Τό καταλαβαίνουμε άπόλυτα, άφού και μεις ζούμε έντονα τά προβλήματα τής πατρίδος μας. Η μόνη μας ελπίδα είναι ό Θεός.

Πρέπει όμως νά μή σταματήσει νά διαβάζεται ό Λόγος Του.

Παρά τίς τεράστιες δυσκολίες πού αντιμετώπιζουμε λόγω, τελευταία, και τής υπερβολικής αύξησης τών ταχυδρομικών τελών, εμείς θά συνεχίζουμε νά εκδίδουμε τό περιοδικό μας κανονικά, μέ τήν ελπίδα ότι και έσείς θά ανταποκριθείτε στην έκκλησή μας για κάποια οικονομική βοήθεια, άφού ό «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ» είναι και δικό σας περιοδικό.

Μέ τίς θερμότερες εύχές μας, στόν καινούργιο χρόνο νά βοηθήσει ό Κύριός μας στη λύση τών δύσκολων προβλημάτων τής Πατρίδος μας και σέ όλους μας νά χαρίσει ύγεια και ψυχική ήρεμία και άνάταση.

Σās εύχαριστούμε

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Μέ πόνου καρδιάς διαπιστώνουμε καθημερινά τήν άναταραχή τής κοινωνίας μας άπό τό φαινόμενο τής κρίσεως, πού περνάμε.

Οί βαρύτατοι φόροι, ή άνεργία, ιδιαίτερα τών νέων, μέ τό κλείσιμο χιλιάδων έπιχειρήσεων καί καταστημάτων, προκαλούν τήν άβεβαιότητα καί τήν άνασφάλεια καί πιέζουν άφόρητα τήν ζωή μας. Τό όργανωμένο καί καθημερινό έγκλημα έπεκτείνεται καί μένει άνεξέλεγκτο ιδιαίτερα σέ όρισμένες περιοχές τών μεγάλων πόλεων. Τό κράτος παραπαίει καί άπουσιάζει καί ή πολιτική ήγεσία τής χώρας «περί πολλά τυρβάζει».

Άπροστάτευτοι οί πολίτες, βλέπουν τίς διάφορες κοινωνικές ομάδες νά άλληλοσυγκρούονται, νά διεκδικούν τά όμαδικά τους συμφέροντα εις βάρος άλλων καί νά δημιουργείται σύγχυση καί ταραχή καί διάσπαση τής ένότητας τής κοινωνίας. Ήτσι όδηγούμαστε στό χάος. Δέν ύπάρχει χειρότερη κατάσταση. Γιατί καλλιεργείται τό μίσος καί ή διχόνοια. Κι όσες φορές στήν ιστορία μας έπικρατούσε τό φαινόμενο αυτό τό πληρώναμε πολύ άκριβά.

Γι' αυτό νομίζουμε ότι χρειάζεται όλοι μας νά συνειδητοποιήσουμε τήν πραγματικότητα αυτής τής καταστάσεως, νά ξεπεράσουμε τόν άτομισμό μας καί τά μικροσυμφέροντα, τήν έγωκεντρικότητά μας καί νά συμβάλουμε μέ κάθε τρόπο στήν άποκατάσταση τής συνοχής καί τής ένότητάς μας. Δέν μπορούμε νά ζήσουμε ως άτομα, κομματιασμένα καί άλληλοσυγκρουόμενα, αλλά ως κοινωνία άγάπης καί συναδελφώσεως.

Ή όμόνοια καί ή σύμπνοια μπορούν νά μās όδηγήσουν στό ξεπέραςμα τών δυσκολιών. Λαός ένωμένος μπορεί νά ζήσει καί νά μεγαλοργήσει. Αυτό μās τό διδάσκει καί μās τό ύπαγορεύει ή ιστορία μας. Αυτό χρωστάμε όλοι μας στή χώρα μας. Άς τό καταλάβουν επί τέλους καί οί πολιτικοί μας, αν θέλουν καί αυτοί τήν επιβίωσή τους. Φθάνει πιά ή άνούσια άντιπαράθεση καί τό κατρακύλισμα τής χώρας μας. Άς δώσουν καί αυτοί σημεΐα άνανήψεως καί μετανοίας για τή μεγάλη προδοσία του τόπου μας.

«...και πάνω τους η μνήμη καίει
άκαυτη βάτος...»

Οδ. Ελύτης

«Χριστιανός» τό τετιμημένο μας ὄνομα

Τοῦ Θεολόγου ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΣΚΙΑΔΑ

Στήν ἐποχή μας παρατηρεῖται μία γενική σύγχυση καί φθορά τῶν ἐννοιῶν καί τῶν ἀξιῶν. Μία πόλωση χαρακτηρίζει τήν κοινωνία μας σέ πλεῖστα ὄσα ἐπίπεδα. Μέσα σ' αὐτή τή φθορά καί τό τιμημένο μας ὄνομα «Χριστιανός» γιά πολλούς κατάντησε ἕνα τυπικό στοιχεῖο, πού δέν βρίσκει δέση στίς νέες ταυτότητες. Διερωτηθήκαμε ἄραγε ποιά εἶναι ἡ σημασία τοῦ ὄρου «χριστιανός» καί μάλιστα «Ὁρθόδοξος», πού μᾶς δόθηκε, ὅταν δεχθήκαμε τό βάπτισμα καί πολιτογραφηθήκαμε ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας;

Ἕνα ὄνομα μέ μεγάλη σημασία καί εὐθύνη

Οἱ πρῶτοι πιστοί ὀνομάζονταν μεταξύ τους ἀδελφοί, μαθητές τοῦ Κυρίου, ἅγιοι κ.λ.π. Ἀπό τούς Ἑβραίους ὅμως ὀνομάζονταν «Ναζωραῖοι». Στήν Ἀντιόχεια, ἀρχικά, ἐπειδή μιλοῦσαν διαρκῶς γιά τόν Χριστό, πρωτοπῆραν ἀπό τό λαϊκό στόμα πρῶτα κι ἀπό τίς ἐπίσημες Ἀρχές ὕστερα, τό ὄνομα «Χριστιανοί». Τοῦτο μᾶς τό βεβαιώνει ὁ ἱερός Λουκᾶς, « ἐγένετο... χρηματίσαι τέ πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τούς μαθητάς χριστιανούς» (Πράξ. 11,26). Ἄν καί ὁ λαός τούς ὀνόμασε ἔτσι «ἐμπαικτικά» στήν πραγματικότητα ὅμως μέ τήν ὀξυδέρκεια του ὁ ἀπλός λαός ἐξέφραξε, ἀσυνείδητα ἴσως, τό βαθύτερο νόημα τοῦ ὄρου χριστιανός. Γι' αὐτό οἱ πιστοί τό ἀποδέχτηκαν μετά χαρᾶς μεγάλης. Πράγματι δέ δά μπορούσε νά ὑπάρξει γιά τούς πιστούς πιό ταιριαστό ὄνομα. Πόσα καί πόσα δέν μᾶς θυμίζει ἄραγε!

Δεῖγμα τῆς παγκοσμιότητας τοῦ χριστιανισμοῦ

Καθώς ἄλλοτε μέ τήν ἐπιγραφή πού ἔβαλε ὁ Πιλάτος πάνω στό Σταυρό τοῦ Κυρίου στά ἑβραϊκά, τά ἑλληνικά καί τά ρωμαϊκά, ἐξέφραξε, χωρίς νά τό θέλει, τόν παγκόσμιο χαρακτήρα τοῦ χριστιανισμοῦ, τό ἴδιο καί τώρα, ὁ λαός τῆς Ἀντιοχείας μέ τό ὄνομα «Χριστιανός» πού ἔδωσε στους πιστούς ἔγινε ἀκούσιος κήρυκας τῆς παγκοσμιότητας τοῦ χριστιανισμοῦ, ἀφοῦ τό ὄνομα αὐτό στά ἑβραϊκά δηλώνει τό χρισμένο, ἔχει Ἑλληνική ρίζα καί ρωμαϊκή κατάληξη. Μ' αὐτό τό ὄνομα πλέον ὁ χριστιανισμός μπῆκε ὀριστικά στόν ἑλληνορωμαϊκό κόσμο καί σφράγισε τό Δυτικό Πολιτισμό.

Τιμή καί καύχημά μας

Τό γεγονός ὅτι τό τιμημένο ὄνομα «χριστιανός» μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου ὑπέστη μία φθορά ὀφείλεται στήν ὀλιγωρία καί νοχέλεια τῶν ἐκάστοτε πιστῶν. Ξεχάσαμε ὅτι τό ὄνομα αὐτό μᾶς δηλώνει ξεκάθαρα πῶς ἀνήκουμε στόν αἰώνιο νικητή καί θριαμβευτή, τόν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό. Αὐτό μᾶς ὑποχρεώνει νά θρυσκόμαστε σέ ἀντιστοιχία μέ τό Χριστό μέ ἐγρήγορη καί πνευματική ἐπαγρύπνηση. Σέ ἀντίθετη περίπτωση δά δίνουμε ἀφορομή στους ἄλλους νά καθυβρίζουν «τό καλόν τοῦτο ὄνομα τό ἐπικληθέν ἐφ' ὑμᾶς», σύμφωνα μέ τόν ἀδελφόθεο Ἰάκωβο (Ἰακ. 2,7).

Μνήμες Κατοχής και λάμπεις δόξας

Γέρος πιά ό Έθνικός μας ποιητής, ό Κωστής Παλαμάς, - είχε πατήσει τά 84 - συμβούλευε τούς Έλληνες, τότε στό Σαράντα, μέ τό ξεσπασμα του Έλληνοϊταλικού πολέμου, νά μεθύσουν μέ τό άθάνατο κρασί του είκοσιένα. Ήταν τό δυνατό κρασί που έφερε τήν λευτεριά στήν Πατρίδα.

Μεθύστε μέ τ' άθάνατο κρασί του είκοσιένα!

Κι όλόκληρο τό Έθνος μέδυσε! Οί φαντάροι φεύγουν γιά τό Μέτωπο τραγουδώντας: Μέ τό χαμόγελο στά χείλη πών οί φαντάροι μας μπροστά!

Θυμήθηκαν τά λόγια του Κωστή Παλαμά: «Κι άν πρέπει νά πεθάνουμε γιά τήν Ελλάδα/Θεία είν' ή δάφνη!! Μία φορά κανείς πεθαίνει!». Κι ό ποιητής έλεγε: «Τό μαραθώνιο πεζοδρόμο ακολουθώντας/κι άν πέσουμε, τό χρέος μας έχουμε κάνει...».

Όλοι τότε μεθύσανε! Άνδρες, γυναίκες, παιδιά.

Έκει, στίς Πίνδου τίς βουνοκορφές, οί γυναίκες κουβαλούσαν στήν πλάτη τους κάσες μέ τά πυρομαχικά. Οί άλλες, στίς πόλεις, πλέκανε μάλλινα γιά τούς φαντάρους. Όλα γιά τήν Πατρίδα!

«Πατρίδα έσύ, λαχτάρα μου Πατρίδα/ πού τόση γλύκα κρύβει τ' όνομά σου, /έξω από σένα τίποτα δέν είδα/τί έστεκε πάντα εμπρός μου τ' όραμά σου...» δά τραγουδήσει ή Μυρτιώτισσα στό ποίημά της «Πατρίδα».

Κι ό Σπύρος Ματσούκας δά συμβουλέψει τίς μανάδες τουτα τά μαθήματα νά μάθουν στό παιδιά τους : «Θρησκεία τόνα μάθημα/πατρίδα τ' άλλο νάναι/φτάνουν αυτά τά δυό/ νά κλείσουν μέσα στή καρδιά/ σάν δά τά μελετάνε...». Βέβαια, στό Σχολεία, άλλα μαθήματα διδάσκουν.

Δέν μιλάνε πιά γιά Θρησκεία και Πατρίδα. Οί σοφοί «παιδαγωγοί μας» τά λογαριάζουν ξεπερασμένα. Άκόμη και...σωβινιστικά και τά διώξανε από τίς σχολικές αίθουσες. Σήμερα, τό Σχολείο, όλων των βαθμίδων άλλοτριώθηκε. Ήβγαλε τήν πανοπλία του πνεύματος και ντύθηκε τή φορεσιά της ύλικής ευδαιμονίας... Οί καιροί άλλαξαν!

Τότε στόν πόλεμο του Σαράντα, ύπήρχε ένθουσιασμός και πίστη στή Μεγαλόχαρη που έσκυβε πάνω στίς πληγές κι όδηγοΰσε γίγαντες στή μάχη.

«Άέρα!» μούγκροι και ούρλιαχτά «άέρα!» / Κ' ή Μεγαλόχαρη, γλυκειά μητέρα./ έσκυβε πάνω στίς πληγές και συμπονούσε/ και γίγαντες στή μάχη όδηγοΰσε», δά γράφει ό ποιητής της Ραψωδίας 1940-1941, ό Στέφανος Μπολέτσης.

Όμως τίς όλοφώτεινες ήμέρες τίς σκέπασαν οί «Νύχτες Φόβου». Κι ό λυγμός πήγαινε νά πνίξει τούς Έλληνες. Ή Κατοχή άπλωσε τή μαύρη μπόλια της και σκέπασε τόν ήλιο της Πατρίδας. «Μία κραυγή/ - τρόμου κραυγή/ κυνηγημένη σ' άπέραντες νύχτες, /ήρθε/ και κύρνιασε / μέσ στήν ψυχή μου» (Ραψωδία, σ.53)

Οί νύχτες Κατοχής ήταν άτέλειωτες. Γεμάτες θάνατο! Ή πόλη της Άθήνας έγιν' άπέραντο νεκροταφείο, «Στήν πόλη του όνείρου/σελήνη,άστρο/πιά δέ θγαίνει. /Σέ δρόμους έρμους, σκοτεινές πλατείες /άργά, βουθά διαβαίνουν πεθαμένοι./ Σκιές παιδιών./φαντάσματα νηπίων...» (Στέφ. Μπολέτσης «Άθήνα».

Πιότερο φοβερός ήταν ό άδελφοσκοτωμός. Κυρίως μανιακή τρέλλα νά ξεθεμελιώσουν κάθε πίστη στίς Χριστιανικές άξίες. Ό Γ. Βερίτης, ό ποιητής της Πίστεως και των Ίδανικών, έχει περιγράψει τούτη τήν τρέλλα στό ποίημά του,

«Ὁ ἐρχομός τῶν μαύρων»: «Ἦρδαν τῆς νύχτας
τά παιδιά./πάνω στά μαύρα τους φαριά/ καί ξε-
πεξέψαν στήν πλατεία/...// Ὅλοι στά χέρια τους
κρατοῦν δαυλιά ἀναμμένα πού πετοῦν/ τή μαυ-
ροκόκκινή τους λάμψη./...// μισεῖ ἡ ψυχὴ τους καί
ζητᾶ/νά καταστρέφει καί νά κάψει/ καί ρίχνονται
ἄγρια καί σκορποῦν/κραυγές καί οὐρλιαχτά ξε-
σποῦν στοὺς δρόμους καί στά στενορόμια/...//
Ὅπου Ἐκκλησιά κι ὅπου Ναός./κι ὅπου λα-
τρεῦεται Θεός./ Φωτιά, τσεκούρι καί μαχαίρι !/
Τώρα δική μας ἡ σειρά! κάτω οἱ βωμοὶ καί τά
Ἱερά/ φωτιά στής πίστης τά φτερά/ ζήτω τῆς ἀπι-
στίας τ'ἀστέρι!...». Ἡ ἀδειᾶ φούντωσε. Καί
μπήκε στά σπίτια καί στά σχολεῖα. Κι ἔγινε δι-
δασκαλία τοῦ κακοῦ καί τοῦ μίσους. Αὐτό ἦταν
τό μεγάλο κακό πού ἡ Πατρίδα τό πλήρωσε καί
τό πληρώνει ἀκόμα !

Ἡ μπότα τοῦ κατακτητῆ σκορποῦσε τόν
τρόμο καί ὁ βούρδουλᾶς του τό θάνατο.
Εὐτυχῶς, μέσα σέ τοῦτα τά σκοτάδια, λάμπει
δόξας φανήκανε:

Κάποιοι ἐτοιμάζανε πυρετωδῶς τή «Διακή-
ρυξη τῆς Χριστιανικῆς Ἐνώσεως Ἐπιστημό-
νων» ὅπου ξαναδεμέλιωναν τήν Πίστη, πού
εἶχαν παραχαράξει καί πετάξει σάν ἀντιεπιση-
μονική οἱ ἄνθρωποι τῆς ἄρνησης καί τῆς ἀδει-
ας. Naί, στά μαύρα χρόνια τῆς σκλαβιάς, πού
ἀκουγόταν ἄπαιστος ὁ γδοῦπος τῆς μπότας
τοῦ κατακτητῆ, ἐκεῖνοι χίτζανε τόν Πύργο ἑνός
χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, πού αὔριο θά στέγαζε
τά ὄνειρα τῶν ἐλευθέρων ψυχῶν. Κι ἡ Μούσα
θά τραγουδήσει: «Τόν πύργο χίτζουμε ὄλοι
ἀντάμα/ καί στό Χριστό κάνουμε τάμα/ κανένας
μας νά μή σταθεῖ./ ὄσπου ἡ δουλειά μας νά τελει-
ώσει/ στό βράχο ὁ πύργος νά ριζώσει/ κι ἴσαμε
τ'ἄστρα νά ὑψωθῇ!». (Γ.Βερίτη, «Κουράγιο,
Ἀδέρφια», Ἄπαντα σ. 121).

Naί, κάποιοι κατά τή διάρκεια τοῦ πολέμου.
κατά τήν διάρκεια τῆς ξενικῆς κατοχῆς, τῆς
μαύρης ἐκείνης σκλαβιάς, κάμανε τό χρέος
τους ! Κι ἄς βρέθηκαν στερνά κάποια θολωμέ-
να μυαλά νά μιλήσουν γιά στρατευμένη κουλ-
τούρα. Ἴσως, τό ὑποσυνειδητό τους, μουγκρίζει
γιά τή δική τους λιποταξία, πού τήν βάπτισαν
ἀδέσμευτη πορεία (!). Τί νά πεῖς γιά τοὺς πα-

ραχαράκτες ἰδεῶν, ἐννοιῶν καί λόγων; Νά ἐπα-
ναλάβεις τοὺς στίχους τοῦ Καθάφη γιά τόν Ἰου-
λιανό στή Νικομήδεια : «Ὁ Ἰουλιανός πηγαίνει
πάλι ἀναγνώστης// σπῆν ἐκκλησία τῆς Νικομήδει-
ας./ ὅπου μεγαλοφῶνως καί μετ' εὐλαβείας//
πολλῆς τέσ ἱερέσ Γραφές διαβάζει./ καί τήν χρι-
στιανική του εὐσέβεια ὁ λαός θαυμάζει». Καμμέ-
νε Ἰουλιανέ σέ μιμοῦνται καί σέ θαυμάζουν !
Ἀκόμη καί σήμερα !

Ὁ ἐθνικός μας ποιητῆς Κωστῆς Παλαμᾶς,
στά 84 του χρόνια φτερούγισε γιά τήν αἰωνιότη-
τα. Ἦταν 27 Φεβρουαρίου 1943. Ἡ εἶδηση δια-
δόθηκε ἀστραπιαία. Στόν τάφο φτάσανε ἀπό
παντοῦ, Μία ἀνθρωποθάλασσα τόν κύκλωσε.
Τόσο μεγάλη καί πολύβουη, πού οἱ καταχτητές
τά χάσανε. Πρὶν τό φέρετρο κατεβεῖ στόν τάφο
ὁ Ἄγγελος Σικελιανός, ὀλύμπιος καί ἀστραπό-
βροντος, ἄρχισε ν' ἀπαγγέλει:

«Ἦχηστε οἱ σάλπιγγες. Καμπάνες βροντερές/
δονῆστε σύγκορμες τῆ χώρα, πέρα ὡς πέρα .../
Βογγῆστε τύμπανα πολέμου... Οἱ Φοβερές/ ση-
μαῖες ξεδιπλωθεῖτε στόν ἀέρα». Ἐνα ρίγος ἄρχι-
σε νά διαπερνᾶ τόν κόσμο. Ἐνας ἐθνικός
ἠλεκτρισμός, πού δυνάμωσε ὅταν ὁ Σικελιανός
συνέχισε: «Σ' αὐτό τό φέρετρο ἀκουμπᾶ ἡ Ἑλλά-
δα! Ἐνα θουνό, μέ δάφνες ἄν ὑψώσουμε ὡς τό
Πῆλιο ὡς τήν Ὅσσα/ κι ἄν τό πυργώσουμε ὡς τόν
ἔβδομο οὐρανό./ ποιόν κλεῖ, τί κι ἄν τό πεῖ ἡ δι-
κιά μου γλώσσα./ Μά ἐσύ, Λαέ, πού τῆ φτωχή
σου τῆ μιλιᾶ/ Ἦρωας τήν πῆρε καί τήν ὑψωσε ὡς
τά ἀστέρια./ μεράσου τώρα τῆ θεϊκή Φεγγοβολιά/
τῆς τέλειας Δόξας του, ἀνασήκωσ' τον στά χέρια/
/γιγάντιο Φλάμπουρο, κι ἀπάνω κι ἀπό μᾶς/ πού
τόν ὑψώνουμε, μέ καρδιά ἀναμμένη./ πές μ' ἕνα
μόνο ἀνασασμόν : «Ὁ Παλαμᾶς ! »/ ν' ἀντιβογ-
γίσει τ' ὄνομά του ἡ Οἰκουμένη./ Ἦχηστε οἱ σάλ-
πιγγες...! Καμπάνες βροντερές/δονῆστε
σύγκορμη τῆ χώρα, πέρα ὡς πέρα.../Βόγγα παι-
άνα! Οἱ σημαῖες οἱ φοβερές/σπῆς λευτεριάς ξεδι-
πλωθῆτε τόν ἀέρα!...». Καί ξεδιπλωθῆκανε !

Λάμπει Δόξας καλύψανε τόν Οὐρανό τῆς
Πατρίδας!... Μόνο οἱ μεμνίμοιροι καί οἱ ἐγω-
παθεῖς δέν τίς εἶδαν. Ἀρκεῖ πού τίς εἶδαν καί
τίς πίστεψαν ὄλοι οἱ ἄλλοι!

ΝΙΚΟΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

Τό θαῦμα

Νά σοῦ τά πῶ ἀδελφή, τώρα πού ἔχω ἀκόμη τίς αἰσθήσεις μου. Ἀργότερα, ποιός ξέρει... Τό τραῦμα εἶναι βαρῦ κι αὐτά πού εἶδα κάποιος πρέπει νά τ'ἀκούση γιά νά τά πῆ σέ ἄλλους καί οἱ ἄλλοι πάλι σέ ἄλλους γιά νά μή χαθοῦν μαζί μέ μένα, Ἄκουσε λοιπόν, ἀδελφή...

Ἀκούει μ'εὐλάβεια ἡ ἀδελφή.

Ὄνόματα, τοποθεσίες, λεπτομέρειες, ἀριθμούς ὑφωμάτων. Ἡρωικές πράξεις ἀξιωματικῶν καί στρατιωτῶν, ὡς πού φτάνει στή στιγμή τοῦ τραυματισμοῦ του...

Αὐτά εἶχα νά πῶ, ἀδελφή.

Τό εἶπε, ἔκλεισε τά χεῖλη, ἔκλεισε τά μάτια κι γαλήνιος πιά ἔγειρε τό κεφάλι στήν ποδιά τῆς νοσοκόμου.

Ἀπευθύνομαι στούς γιατρούς γιά νά μοῦ ποῦν πού βρίσκεται τόσο ἀπόθεμα ἀντοχῆς καί ψυχραιμίας. Καί ἀντί νά ἱκανοποιήσουν τήν ἀπορία μου, ἀφηγοῦνται κι αὐτοί περιπτώσεις τραυματιῶν, οἱ ὁποῖοι κατά τήν ὥρα τῆς ἐγχειρήσεως ὄχι μόνο δέν προδίδουν τόν πόνο τους, ἀλλά ἐπιμένουν νά μιλήσουν γιά τίς πολεμικές περιπέτειές τους.

Κάμνω ἐγχειρήσεις ὁδυνηρότατες, μοῦ ἔλεγε ἕνας χειρουργός. Ὁ πόνος εἶναι τόσος πού δά ἔπρεπε νά τούς δένουμε ἐπάνω

στή χειρουργική τράπεζα γιά νά μή μᾶς φεύγουν ἀπό τά χέρια.

Χωρίς νά δένωνται, χωρίς νά ὑπνωτίζονται, μέ ἀνοιχτά τά μάτια, μέ ὄλες τίς αἰσθήσεις, παρακολουθοῦν τήν ἐπέμβαση. Ξέρουν ὅτι τή στιγμή ἐκείνη χάνουν τό χέρι, χάνουν τό πόδι τους. Καί ὅμως, ὄχι μόνο δέν παραπονιοῦνται, ὄχι μόνο δέν φανερώνουν τόν πόνο τους. Ἀλλά ἔχουν ὄρεξη νά μᾶς ποῦν πώς πολέμησαν

-Ἐξηγήστε μου γιατρέ τό μυστήριο.

-Ἡ ἐπιστήμη δέν μπορεῖ νά τό ἐξηγήσει.

Αὐτές πιά δέν εἶναι ἀνθρώπινες δυνάμεις. Ἀναγκάζεται κανείς νά πιστέψει στό θαῦμα.

Νά ἡ λέξις. Τό θαῦμα. Δέν τό εἶχα πιστέψει ὡς τώρα...

ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

Ἔφ. «Ἐλεύθερον Βῆμα, 8.1.1941»

Ἀπό τό Βιβλίό τῆς

Μερόπης Ν. Σπυροπούλου

ΣΤΗΝ ΕΠΟΠΟΙΑ ΤΟΥ 1940-1941

ΜΕ ΠΙΣΤΗ

Η ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Εἶναι πλέον γεγονός ὅτι τὰ σημερινά νειάτα κινούνται μέσα σ' ἓνα φαῦλο κύκλο μιᾶς ἐλαττωματικῆς ἀγωγῆς, μιᾶς ψεύτικης, νοθευμένης ἀγωγῆς. Ἡ διαπαιδαγώγησή τους εἶναι χαμηλοῦ ἐπιπέδου, ἡ ὁποία ἀντί ν' ἀναβιβάζει καί καλλιεργεῖ τό ἐσωτερικό εἶναι τῶν νέων, δημιουργεῖ φανυλότητα, καταφρόνηση τῶν ἀξιῶν, λιμό πνεύματος.

Ἡ ἀγωγή εἶναι ἐλαττωματική γιατί προσφέρεται ἀπό τούς μεγάλους ἢ πρακτική ἀδεΐα, ἢ ὑποβάθμιση τῆς πατρίδος, ἢ καταστρατήγηση τῆς ἱστορίας, ἢ παραποίηση τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσας, ἢ συκοφαντία τῆς Ἐκκλησίας, ἢ προβολή τῆς ἀνηθικότητας, τό φτηνό τραγούδι, ἢ κακή διαφήμιση, ἢ ἀχαλίνωτη διασκέδαση, ἢ κακοήθεια, ἢ βία, τό παίγνιο στό διαδίκτυο.

Ὅλες αὐτές οἱ παρεκτροπές ἀπό μία σωστή ἀγωγή φυσικόν ἐπακόλουθον ἔχουν τούς πικρούς καρπούς ἀπό τήν νεολαία μας. Ἰσχύει τό: «ἡδονή τροφός τοῦ αἰωνίου σκώληκος ἢ πρὸς καιρόν γλυκαίνει τόν ἀπολαύοντα, ὕστερον δέ πκρότερον χολῆς ποιεῖται τὰς ἀντιδόσεις». Εἶναι ἐκ φύσεως «εὐόλισθος» ἢ νεότης, δίνουμε καί μεῖς ἐλαττωματική ἀγωγή καί τότε οἱ νέοι δά πράξουν ἀσχημίες χειρότερες τῶν ἀγρίων ζώων. Γιὰ τήν ἠθική καχεξία τῶν νέων φταῖνε οἱ μεγάλοι στήν ἡλικία, ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶναι ἐντεταλμένοι γιά τήν διαπαιδαγώγηση. Γι' αὐτό καί ὁ Ἰ. Χρυσόστομος ὑπογραμμίζει «ἀπό τὰ πρῶτα βήματα τοῦ παιδιοῦ ἀνάθρεψε το ἐν παιδεία καί νοθεσία Κυρίου» καί συνεχίζει ὁ ἱερός σοφός πατήρ τῆς Ἐκκλησίας. «Ἄν ἐκπαιδεύαμε τὰ παιδιά μας, πρὶν ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα, νά εἶναι φίλοι μέ τόν Θεό καί τὰ διδάσκαμε

τά πνευματικά μαθήματα πρὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων, τότε δά ἐξαφανίζονταν ὅλα τὰ λυπηρά καί δά ἀπαλλάσσονταν ἡ παροῦσα μας ζωὴ ἀπό μύρια κακά».

Καί ἐπί τό πρακτικότερον μερικά σημεῖα: Ποτέ νά μὴν παραμελεῖται ὁ Ἐκκλησιασμός, ἢ συμμετοχὴ στὰ Ἱερά Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐξομολόγησιν ν' ἀρχίζει ἀπό τό Δημοτικό Σχολεῖο. Ἡ προσευχὴ πρὸ τοῦ φαγητοῦ νά εἶναι ἱερότατο καθῆκον. Μεγίστη προσοχὴ στό Διαδίκτυο καί εἰδικότερα στό facebook. Νά δοθεῖ προτίμησις στό βιβλίον καί μάλιστα στὰ σωστά Ἑλληνικά. Ὅχι στὰ «γκρίκλις». Νά μὴν ἀφήνουμε ἀναπάντητη τήν διαστρέβλωση τῆς ἱστορίας ἀλλὰ νά προσφέρουμε τὰ γνήσια ἱστορικά θέματα. Μὴ παραλείπουμε τήν ἀγωγή συμπεριφορᾶς, εὐγενείας καί πολιτισμοῦ τό «εὐχαριστῶ», τό «συγγνώμην» καί τό «παρακαλῶ». Νά ὑπάρχει στό λεξιλόγιον τῆς ἀγωγῆς μας καί τό «ὄχι» τό «δέν ἐπιτρέπεται». Καί προπαντός νά γνωρίζουμε καλά ὅτι τὰ παιδιά δέν λαμβάνουν ἀπό τούς μεγαλύτερους αὐτὰ πού θέλουν οἱ μεγαλύτεροι νά τούς μεταδώσουν ἀλλὰ αὐτό πού εἶναι καί βιώνουν. Εἶναι γνωστὴ ἡ διήγησις μέ τόν κυνικό φιλόσοφο Διογένη ὁ ὁποῖος στήν ἀρχαία Ἀθήνα μία ἡμέρα συνάντησε ἓνα μικρό μέ τόν παιδαγωγό του. Τό παιδί πῆρε τότε μία πέτρα καί γελώντας τήν πέταξε ἐναντίον τοῦ Διογένου, ἀποδεικνύοντας ἔτσι ὅτι ἦταν ἀνάγωγος. Καί ὁ φιλόσοφος, ἀντὶ νά μαλώσει τό παιδί, ἔδωσε ἓνα ράπισμα στόν παιδαγωγό του, θέλοντας νά διδάξει μ' αὐτό ὅτι ἐκεῖνος ἔπταιε.

Χρυσόστομος Σεκουῖνδος

ΑΓΙΑΣΜΕΝΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΗΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Εὐλαβῶν ἱερέων ὁ χορός

B'

Ὁ Ἀρχιμ. π. Ἰωήλ Γιαννακόπουλος. Γεννήθηκε τὸ ἔτος 1901 στὸ χωριὸ Μαθιά Πυλίας. Κατὰ τὸ ἅγιο βάπτισμα ἔλαβε τὸ ὄνομα Φώτιος. Ἡ οἰκογένειά του ἔφυγε ἀπὸ τὸ χωριό, ὅταν ὁ Φώτιος ἦταν πολὺ μικρὸς καὶ ἐγκαταστάθηκε στὴν Καλαμάτα, ὅπου τελείωσε τὸ Δημοτικὸ, τὸ Σχολαρχεῖο καὶ τὸ Γυμνάσιο. Σέ ἡλικία δέκα τεσσάρων ἐτῶν, ἐνῶ βρισκόταν στὴν γειτονιά του μὲ ἄλλα παιδιά, μία τυφλὴ γερόντισσα ζήτησε νὰ τὴν ὀδηγήσουν στὸν φημισμένο ἀσκητὴ τῆς ἐποχῆς Ἥλία Παναγουλᾶκη. Ὁ νεαρὸς Φώτιος προθυμοποιήθηκε καὶ τὴν ὀδήγησε στὸ ἀσκητήριο. Παρέμεινε καὶ αὐτὸς ἐκεῖ. Πά νὰ ἀκούσει τὸν ἀσκητὴ, καὶ φούντωσε μέσα του ἡ φλόγα πού εἶχε νὰ ἀφιερωθεῖ στὸν Θεό καὶ ἀπὸ τότε παρακολουθοῦσε τακτικὰ τὰ κηρύγματα του. Ἀργότερα ἔλεγε: «Θαυμαστὸς ὁ Θεός! Ποίος περιμένε μία τυφλὴ γυναίκα νὰ ὀδηγήσει ἕνα πού ἔβλεπε στὸ Φῶς τοῦ Χριστοῦ».

Ὅταν στρατεύθηκε ἔλαβε μέρος στὴν Μικρασιατικὴ Ἐκστρατεία. Μετὰ τὸ στρατὸ ἐνεγράφη στὴν Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Πρὶν ἀκόμη λάβει τὸ πτυχίον του ἐκάρη μοναχὸς ὡς ἀδελφός της Μονῆς Βελανιδιάς καὶ τοῦ ἐδόθη τὸ μοναχικὸ ὄνομα Ἰωήλ. Στὴν συνέχεια προσῆλθε στὸν ἱερό κλῆρο, χειροτονηθεὶς εἰς διάκονον ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Μεσσηνίας Μελετίου. Τὸ ἔτος 1929 ἀπὸ τὸν ἴδιο Μητροπολίτη χειροτονήθηκε εἰς πρεσβύτερον. Κληρικός ὄντας, διορίσθηκε στὴν Μέση Ἐκπαίδευση καὶ ὑπηρετήσε ὡς καθηγητὴς στὴν Καλαμάτα, στὴν Μεθώνη καὶ τὴν Καβάλα. Παραιτήθηκε τὸ 1938, ὕστερα ἀπὸ 13 χρόνια ὑπηρεσίας, γιὰ νὰ ἀφιερωθεῖ ἀποκλειστικὰ στὴν Ἐκκλησία.

Εὐθὺς μετὰ τὴν παραίτησή του ὁ τότε Ἀρχιεπίσκοπος Χρῦσανδος τὸν καλεῖ στὴν

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν καὶ τοποθετεῖται ἐφημέριος στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγίου Νικολάου Πευκακίων, ὅπου ὑπηρετήσε τρία χρόνια. Τὸ 1941 ἐπιστρέφει στὴν Καλαμάτα, στὸ μετόχι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βελανιδιάς, στὸν Ἰ.Ν.Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν στὴν πλατεία Μαυρομιχάλη, τὸν «Ἅγιο Ταξιαρχάκι», ὅπως τὸν λέγαμε στὴν Καλαμάτα καὶ ἄρχισε ἡ πλούσια σέ καρπούς δράση του. Ὑποδειγματικὴ Θεία Λειτουργία, μὲ συμμετοχὴ τελετουργικὴ καὶ πνευματικὴ τῶν πιστῶν, δεῖο κήρυγμα χωρὶς βερμπαλισμούς, ρητορικές κορῶνες, ἀλλὰ ἀπλό, πρακτικὸ, μὲ εἰκόνες ἀπὸ τὴν καθημερινότητα καὶ πρό παντός Χριστοκεντρικὸ καὶ μόνον. Πλήθος πιστῶν ἐκκλησιάζεται ἐκεῖ. Γεμίζει τὸ ἐκκλησάκι, ἔξω τὸ πεζοδρόμιο καὶ ἡ δίπλα ἀρκετὰ μεγάλη αὐλὴ πού εἶχε διαμορφωθεῖ κατάλληλα. Στὸ μικρὸ δωμάτιο δίπλα στὸ ἐκκλησάκι τὸ ἐξομολογητήριον. Πλήθος κόσμου ἐναποθέτει στὸ πετραχήλι του τίς ἁμαρτίες του καὶ παίρνει τίς πολύτιμες συμβουλές τοῦ Γέροντα. Ἀρχὴ του, αὐστηρὸς στὸν ἑαυτό του καὶ ἐπιεικὴς στοὺς ἄλλους. Τὸ ἴδιο προέτρεπε καὶ σέ αὐτοὺς πού τὸν πλησίαζαν. Αὐστηρὸς ἐξομολόγος, ἀλλὰ ταυτόχρονα ξεχείλιζε ἡ ἀγάπη του, τὸ ἐνδιαφέρον του καὶ ὁ πόνος του. Ἐξω ἀπὸ τὸν ναὸ ὀλιγομίλητος, ἀλλὰ ὅταν μιλοῦσε ἦταν εὐγενέστατος πρὸς ὅλους καὶ πρό παντός στοὺς «ἄσημους» κατὰ κόσμον. Ἀφιλοχρήματος, ποτέ δέν τὸν τράβηξε τὸ χρήμα. Οὔτε ἡ δόξα καὶ τὰ ἀξιώματα, μὲ τὴν σκέψη στραμμένη ἀδιαλείπτως στὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Τὸ «δόξα Σοι, ὁ Θεός», ἀποτελοῦσε τὴν ἀναπνοή του. Τὰ δύο τελευταία χρόνια της ζωῆς του ὑπηρετήσε, μὲ τὴν ἴδια τακτικὴ, ὡς ἐφημέριος, στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγίου Νικολάου τῆς Καλαμάτας.

Μελετημένος, πολὺ μορφωμένος, γνώρι-

ξε άριστα γαλλικά, γερμανικά, έβραϊκά, πολύ καλά άγγλικά και τήν νεκρή πιά λατινική. Είχε πλατειά γενική μόρφωση, πέρα τής Θεολογικής του κατάρτισης. Έχει νά παρουσιάσει πλούσιο συγγραφικό έργο. Βιβλία πνευματικά, οικοδομής, άπολογητικά, έρμηνευτικά, άντιαιρετικά, πού πλησιάζουν σέ άριθμό περίπου τά πενήντα. Στίς διαλέξεις στήν «Λαϊκή Σχολή» και στά άπολογητικά κυρίως κείμενά του, χρησιμοποίησε άλλους επιστημονικούς κλάδους και όχι θεολογικές θέσεις γιά νά άποδείξει τήν αλήθεια έπαγωγικά. Συνήδιζε νά λέγει γιά τήν μεθόδευση αυτή, ότι ή Θεολογία είναι κατηγορούμενη. Γιά νά δοϋμε οί άλλες επιστήμες, (Βιολογία, Ψυχολογία, Ιστορία, άνθρωπολογία, φιλοσοφία, νομική κ.α.) δά μπορέσουν νά τήν καταδικάσουν ή οί κατηγορίες τών ύλιστικών και άθών άντιλήψεων δά καταρρεύσουν; Και τίς κατέρριπτε. Υπομνημάτισε τήν Καινή Διαθήκη, καθώς και τήν Παλαιά Διαθήκη σέ 26 τόμους και γιά τό έργο αυτό βραβεύθηκε άπό τήν Ακαδημία Αθηνών. Πολύ μεγάλο έργο του άειμνήστου Γέροντα άποτελεί και ή ίδρυση του Ήσυχαστηρίου του Προφήτου Ίωήλ, λίγο έξω άπό τήν

Καλαμάτα, όπου μονάζει ίκανός άριθμός καλογραιών και άποτελεί πνευματικό φάρο τής περιοχής.

Ο άείμνηστος ύπήρξε άτρόμητος μπροστά στό θάνατο. Μάλιστα τόν έβλεπε σάν πύλη πρός τήν αιώνιότητα. Είχε χαρακτηρισθεί «Ο τραγουδιστής του θανάτου». Και έτσι τόν βρήκε ο θάνατος, άληθινά «χριστιανικά τέλη», άπό όξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου τήν 23 Δεκεμβρίου 1966. Η άγιότοκος Μεσσηνία έστειλε μία άκόμη άγία ψυχή στή Βασιλεία τών Ουρανών.

Ο Αρχιμ. π. Άλέξανδρος Θεοφιλόπουλος. Γεννήθηκε στά Άρφαρά Μεσσηνίας τό έτος 1914. Τό βαπτιστικό του όνομα ήταν Παναγιώτης. Είχε τελειώσει μόνον τό Δημοτικό και έργαζόταν ως άρτοποιός. Διάβαζε θρησκευτικά βιβλία, κυρίως τήν Άγία Γραφή και Πατέρες και μορφωνόταν κατά Χριστόν. Σέ ηλικία 26 χρόνων άναχωρεί γιά τό Άγιον Όρος, φθάνει εκέ με σκοπό νά μείνει και νά μονάσει στό Περιβόλι τής Παναγίας. Η οικογένειά του δέν διαφωνεί νά γίνει μοναχός, αλλά όμως σέ κάποιον κοντινό μοναστήρι. Έτσι τό έτος 1946 εκάρη μοναχός, ως άδελφός της Ίερās Μονής Βελανιδιάς, άπό τόν ίδιο τόν Μητροπολίτη Μεσσηνίας Χρυσόστομο Α΄ (Δασκαλάκη) και έλαβε τό όνομα Άλέξανδρος. Άπό τόν προαναφερθέντα Μητροπολίτη χειροτονήθηκε τό 1947 εις διάκονον και δύο μήνες άργότερα εις πρεσβύτερον. Τόν Οκτώβριο του 1947 διορίστηκε ήγούμενος τής Μονής Βελανιδιάς μέχρι τήν κοίμησή του.

Παράλληλα με τήν ήγουμενία, ύπηρέτησε ως έφημέριος, γιά τέσσερα και πλέον χρόνια διαδοχικά, στά χωριά Πλατύ και Κουταλά. Υπήρξε άξιος κληρικός. ευσεβής, ταπεινός, ακούραστος, άφιλοχρήματος. άγαπούσε τήν μοναχική βιοτή, είχε διοικητικές ίκανότητες. Έργάσθηκε πολύ γιά τήν άποκατάσταση τών μεγάλων ζημιών πού είχε ύποστει τό μοναστήρι άπό τόν βομβαρδισμό και τόν πυρπολισμό του τόν Νοέμβριο του έτους 1943, άπό τούς Γερμανούς κατακτητές.

Άπεβίωσε αιφνιδίως τήν 26 Μαΐου 1966, μάλλον άπό όξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου και ή έξόδιος άκολουθία έψάλη στό Μετόχι τής Μονής στήν Καλαμάτα, τόν Ίερό Ναό Παμμεγίστων Ταξιαρχών (μικρός ναός). Τό δέ σκήνωμά του έτάφη στό κοιμητήριο τής Μονής Βελανιδιάς. Αιώνία ή μνήμη του άγαθού ιερέως και μοναχού Άλέξανδρου.

Θ. ΜΕΣΣΗΝΙΟΣ

Τό ἐγώ καί ὁ ἄλλος

Ὁ ἄνθρωπος, ὅπως πολλές ἐπιστῆμες ἔχουν ἐπισημάνει, δέν μπορεῖ νά νοηθεῖ χωρίς τήν κοινωνία. Ὁ ἄνθρωπος δέν ὑπάρχει ὡς μονάδα, ἀλλά ὡς πρόσωπο σέ σχέση μέ τήν κοινωνία, μέ ἄλλα πρόσωπα καί μέ ὁλόκληρο τόν κόσμο. Παρ' ὅλα αὐτά ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι στίς μέρες μᾶς ἤρθαν πιά κοντά, ἐν τούτοις φαίνονται νά εἶναι πιά ἀπομακρυσμένοι ὅσο ποτέ ἄλλοτε. Ἐνῶ θέλεις νά ἐπικοινωνήσεις μέ τό συνάνθρωπό σου, ὁ σύγχρονος τρόπος ἀστικής ζωῆς πού ὅλοι ζοῦμε, μᾶς φέρνει σέ ἐντελῶς ἀντίθετους καί τίς περισσότερες φορές ἀρνητικούς δρόμους. Ἡ ταχύτητα τῆς ἐποχῆς μας ἀναπόφευκτα μᾶς ὀδηγεῖ σέ μία ἀποξένωση ἀπό τόν συνάνθρω-

πο καί ἐν τέλει μέ τόν ἴδιο μας τόν ἑαυτό.

Οἱ σχέσεις πού πρέπει νά ἔχουμε μέ τόν συνάνθρωπο βρίσκουν τή πληρότητά τους στίς σχέσεις τῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἔτσι, μόνο ἡ ἀγάπη ἔρχεται ὡς συνδετικός δεσμός γιά νά συσπειρώσει τήν κοινή τῶν ὄλων ἀνθρώπων φύση. Ἀναγνωρίζοντας στό πρόσωπο τοῦ κάθε ἀνθρώπου τήν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, μόνο ἕνα πράγμα ἀπομένει στόν ἄνθρωπο: νά ὑπηρετήσῃ θυσιαστικά, μέ μία κένωση τοῦ ἐγώ του ὅπως τό παράδειγμα τοῦ Χριστοῦ. Μέ ταπείνωση πού γίνεται κατορθωτή, σύμφωνα μέ τούς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, μέσω τοῦ μυστηρίου τῆς ἐξομολογήσεως ὅπου ἐκεῖ ὁ ἄνθρωπος μετανοεῖ γιά τά ἁμαρτήματά του καί λαμβάνει τήν συγχώρηση.

Μετά τή συνάντηση τοῦ πλησίον ὅλα πλημμυρίζουν Φῶς. Αὐτό ἄλλωστε εἶναι καί τό χαρακτηριστικό τοῦ Θεοῦ Λόγου. «Φῶς ἐκ Φωτός»... διακηρύττουμε στό σύμβολο τῆς πίστεώς μας». Φώτισόν μου τό σκότος ἱκετεύω καί σιωπῶ».

Γεώργιος Νίκας
Ταξίαρχος ἐ.ἀ.

ΟΧΙ

Νά δίνει ο Θεός χρόνια μέ ανέφελη ειρήνη σέ ὅλη τή γῆ. Ἀλλά δέν ἔχω τήν παραμικρή ἀμφιβολία ὅτι ἔστω κι ἄν λέμε πώς οἱ ἄνθρωποι σήμερα ἐνδιαφέρονται σχεδόν ἀποκλειστικά μόνο γιά τό «εὖ ζεῖν», ἄν ἐρχόντουσαν ἀνάλογες περιστάσεις, οὔτε στιγμή δέ θά ὑπῆρχε δίλημμα. Πάλι τό χρέος τῆς τιμῆς θά ἔκανε τόν λαό νά ἀπογειωθεῖ καί νά ἀπαντήσῃ ξανά ὁμόθυμα ΟΧΙ!

Θά ἤθελα νά πῶ γιά τό ΟΧΙ στήν καθημερινή ζωή.

Ὅσοι τύχαμε τῆς μεγάλης εὐνοίας τοῦ Θεοῦ νά ἀσχολούμεθα μέ νέους, ἔχουμε εὐδύνη καί χρέος νά περάσουμε στή νεολαία τό μήνυμα ὅτι τό ΟΧΙ θέλει πραγματικά ἀποφασιστικό καί κάποτε ἀκραῖο θάρρος, ἀφοῦ εἶναι ἀποδεδειγμένα δύσκολη «ἡ στενή πύλη» καί ἡ «τεθλιμμένη ὁδός, ἡ ἀπάγουσα εἰς τήν ζωήν». Ἀντίθετα τίποτε πιά εὐκολο ἀπό τήν ἄνευ ὄρων παράδοση, ἀπό τήν εὐρεία λεωφόρο τῆς Κακίας.

Ἄν τό παιδί δέν προετοιμασεῖ σωστά νά λέει ΟΧΙ, ὅταν καί ὅποτε χρειάζεται, παραμονεύει νά τό παρασύρει ὁ καταγιγιστικός ὕλισμός τῶν καιρῶν μας, ἢ θά ἐξελιχθεῖ σέ ἕνα – τό λιγότερο – παθητικό θεατή τῆς ζωῆς. Ἐνῶ ὅποιος συνειδητά ἐπιλέγει τήν ἀντίσταση τῆς δικαιολογημένης ἄρνησης, καταπολεμᾷ τήν ἀποδάρρυνση, περνᾷ – γιατί ὄχι – ἀπό τήν ἄμυνα στήν ἀντεπίθεση καί διοχετεύει τήν ἐνεργητικότητά του, ὥστε ἕάν δέν μπορεῖ νά διαμορφώσει ἐπιθυμητά τίς καταστάσεις, τουλάχιστον τίς μετατρέπει σέ λογικά ἀποδεκτές.

Ἡ ἀντίθεση σάν στάση ζωῆς, δέν εἶναι ἄσκοπη ἀντιπαλότητα καί στείρα ἀντιπαράθεση, ἀλλά θετική ἀντιμετώπιση ἀρνητικῶν καταστάσεων, ὅπως π.χ. τό χαμηλῆς ποιότητος δέαμα ἢ ἀκρόαμα, ἢ οἱ ἀμφίβολης ποιότητος παρέες. Τό στίγμα τοῦ πιστοῦ νέου εἶναι: Διαλλακτικοί καί διαπραγματεύσιμοι πάντα, ἐκτός ἀπό τίς περιπτώσεις πού ἀπαιτεῖται παραίτηση ἀπό τίς ἀρχές μας. Ἐκεῖ βέβαια, ΟΧΙ καί πάλι ΟΧΙ!. Τό ΟΧΙ λοιπόν δέν χρειάζεται μόνον ὅταν ἠχοῦν σάλπιγγες πολέμου. Καί σέ καιρούς εἰρηνικούς ἐμπρός παιδιά ψηλά τίς σημαῖες,! Γιά τά πιστεύω μας!

Κλειώ – Σταυρούλα Κουράση

ΥΠΟΓΕΝΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΟΣ

Στίς αρχές του περασμένου χρόνου, η Ακαδημία Αθηνών προέβη σε μία σημαντική μελέτη με τον τίτλο « Δημογραφία και Άμυνα», η οποία εξέτασε το ζήτημα της υπογεννητικότητας των Έλλήνων και της επιπτώσεως της στο στράτευμα και την έθνική άμυνα.

Τήν γενική εποπτεία και επιμέλεια είχε ο ακαδημαϊκός Δημήτριος Σκαρβέλης, στρατηγός ε.ά. και επίτιμος Αρχηγός του ΓΕΕΘΑ και συντάχθηκε από τους ανώτατους αξιωματικούς υποστράτηγο Ίωάννη Παρίση και ταξίαρχο Βασίλειο Βάσιλα. Και κατέληξε:

Τό 1999 ή απόδοση των κλάσεων ανήρ-χετο σε 89.708 άρρενες στρατεύσιμους και υπολογίζεται να καταλήξει σε 43.299, δηλαδή λιγότερους από μισούς, τό έτος 2028. Δέν αναφερόμαστε βέβαια σε παλαιότερα χρόνια, μέχρι τό τέλος της δεκαετίας του 70 πού οί στρατεύσιμοι ξεπερνούσαν πολύ τούς 100.000 άνδρες κατ' έτος. «Είναι συγκλονιστικό να αντιμετωπίζεις κατά πρόσωπον τήν σκληρήν πραγματικότητα, όπως αυτή προκύπτει από τήν άψευδη γλώσσα των αριθμών», τονίζεται. Άκόμη διαπιστώνεται ότι ή «απόδοση των κλάσεων» μειώνεται σε μεγάλο ποσοστό λόγω ύφισταμένων, στά τελευταία χρόνια, έλαστικών διατάξεων τής στρατολογικής νομοθεσίας, όπως άπαλλαγές, μακροχρόνιες αναβολές, όχι για σοβαρούς λόγους, εξαγορές θητείας, μειωμένη θητεία, τίς περισσότερες φορές χωρίς σοβαρό λόγο. Άλλά τί να πούμε για τήν έναλλακτική άοπλη θητεία για λόγους συνειδήσεως; Άστοχο μέτρο ή ντροπή; Και άκόμη οί συνεχείς μειώσεις του χρόνου τής στρατιωτικής θητείας. Ο άκαδημαϊκός – στρατηγός Δ. Σκαρβέλης δέν διστάζει να πεί, ίσως σκω-

πτικά, ότι σε περίπτωση περαιτέρω συρρίκνωσης τής στρατιωτικής θητείας, εύλογα δά τεθεί και τό έρώτημα τής καταργήσεώς της (!).

Μελετώνται σάν λύση του προβλήματος μέτρα, (έκ των οποίων άρκετά έχουν τεθεί σε εφαρμογή) όπως ή υποχρεωτική πιά στράτευση των γυναικών, κατάταξη στο στράτευμα μεταναστών, ή δημιουργία επαγγελματικού στρατού. Νά μήν θεωρείται σημαντική ήθικη στρατιωτική υποχρέωση να υπηρετούν τά έλληνόπουλα τήν Πατρίδα, αλλά έπάγγελμα κατ' έπιλογήν. Νά μήν διακρύβουν τραγουδώντας «μά τώρα μπορώ τό όπλο να κρατώ και άνήκω εις τόν ένδοξον έλληνικό στρατό». Πού είναι τό «άμύνεσθαι περί Πάτρης»: Θά ξεχάσουμε τό ήρωικό πρώτο στρατιωτικό ανακοινωθέν τής εποποιίας του 1940 «αί ήμέτεροι δυνάμεις άμύνονται του πατρίου έδάφους», πού ξεσήκωσε τότε όλόκληρο τόν έλληνισμό και συγκινεί μέχρι σήμερα; Η υπεράσπιση τής Πατρίδας μας. τής Σημαίας μας, των όσίων και ιερών μας «μέχρι τελευταίας ρανίδος του αίματός μου» σβύνει;

«Οί συνολικές γεννήσεις του κάθε έτους συνιστούν τήν δυναμικότητα σε έμφυχο υλικό τής στρατιωτικής κλάσεως» τονίζει ή Έπιτροπή. Ο Θεός να μάς φωτίσει να διορθωθούμε και άς είναι βοηθός τής Ελλάδας μας.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ

ΕΜΠΑΙΚΤΕΣ

Στήν Ἑλληνική γλώσσα υπάρχουν πολλές λέξεις – ὅροι γιά νά χαρακτηρίζονται οἱ ἄνθρωποι, ἀνάλογα μέ τίς συμπεριφορές τους. Μία ἀπό τίς λέξεις πού ἀφορᾶ κακοῦς ἀνθρώπους, εἶναι ὁ ὅρος «ἐμπαϊκτής». Ὁ ἄνθρωπος πού ἐμπαΐζει, κοροϊδεύει, περιγεῶ μέ κακία τούς συνανθρώπους του, εἴτε χωρίς λόγο, εἴτε, τό χειρότερο, γιά κάποιο «κουσούρι» τους νοητικό ἢ σωματικό καί πολλές φορές γιά τίς πεποιδήσεις τους, κατά κανόνα σωστές καί ὑγιεῖς. Νομίζουν, οἱ δύστυχοι, ὅτι θά γελοιοποιήσουν ἀδύναμους ἀνθρώπους, ἐνάρετες προσωπικότητες, ὑψηλές ἀληθειες. Τραγική τους πλάνη! Καί ἄς δεχθοῦμε νά δώσουμε κάποιο ἐλαφρυντικό σέ ἐμπαϊκτες ἐπιπόλαιους καί ὀλιγόμυαλους, πού ἀφήνουν ἀχαλίνωτο τό στόμα τους καί νομίζουν ὅτι ἐμπαΐζοντας τόν ἄλλο «πουλᾶνε πνεῦμα». Ὑπάρχουν ὅμως καί οἱ ἐμπαδεῖς, κατά κανόνα ἔξυπνοι, εὐφυεῖς, ἀλλά χωρίς σοβαρότητα, διάκριση, ἀρετή γενικά, πού τήν ζωή τους δέν τήν κατευθύνουν ἠθικές ἀξίες. Κυριαρχοῦνται ἀπό ζήλεια, ἀπό φθόνο, ἀπό μίσος, ἀπό ἀναληγισία ἐναντίον τῶν καλῶν ἢ ἀναξιοπαδούντων συνανθρώπων τους, ἀλλά καί γενικά τοῦ καλοῦ. Ἕνας ἀξιοπρεπής καί ἔντιμος ἄνθρωπος ποτέ δέν ἐμπαΐζει κανέναν. Οὔτε τόν δυστυχή ἀνάπηρο, ἢ μειωμένης ἀντιλήψεως, οὔτε περισσότερο ἕναν ἄνθρωπο μέ ἱκανότητες, κινούμενος ἀπό μίσος καί ζήλεια, κάποτε καί ἀπό συμφέρον.

Ἀλλά τί νά πεῖ κανεῖς γιά τούς δύστυχοις ἐκείνους ἀνθρώπους πού ἐμπαΐ-

ζουν τούς πιστούς γιά τίς δρασκευτικές πεποιδήσεις τους καί τήν χριστιανική ζωή τους! Εἶναι ἀχαρακτήριστοι. Προσπαδοῦν τάχα νά γελοιοποιήσουν τήν πίστη μας καί τούς πιστούς, καί τό μόνον ὅμως πού κατορθώνουν εἶναι νά γελοιοποιῶνται οἱ ἴδιοι στά μάτια καί τίς συνειδήσεις τῶν «εὖ φρονούντων», ἔστω καί ἂν αὐτοί δέν ἔχουν στενή σχέση μέ τήν πίστη. Ἄς προσέξουμε ὅμως. Ἄν καί ἐμεῖς πέσουμε θύματα ἐμπαιγμῶν, μή στενοχωριόμαστε. Νά ἀποτελεῖ κρυφό μας καύχημα καί νά προσευχόμαστε γιά τόν φωτισμό καί τήν μετάνοια τῶν ἐμπαικτῶν μας.

Ἐμπαϊκτες τῶν ἀνθρώπων τοῦ Θεοῦ ὑπῆρχαν πάντοτε. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει «ἕτεροι ἐμπαιγμῶν... πείραν ἔλαβον», γιά τούς δικαίους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος ἐπίσης γράφει «ἐλεύσονται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμπαϊκται», καί ὁ ἀπόστολος καί ἀδελφόςθεος Ἰούδας – ὄχι ὁ προδότης – ἀναφέρει στήν ἐπιστολή του «ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσσονται καί ἐμπαϊκται». Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι καί οἱ δύο ἀπόστολοι χαρακτηρίζουν ὅμοια τούς ἐμπαϊκτες. «Κατά τάς ἰδίας αὐτῶν ἐπιθυμίας πορευομένων» ὁ πρῶτος καί «κατά τάς ἐαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβιῶν» ὁ δεῦτερος. Δηλαδή ἀσεβεῖς, ζώντας ζωῆ ἀμαρτωλῆ.

Περιφρόνηση στούς ἐμπαιγμούς. Προσευχή γιά τούς ἐμπαϊκτες. Καί προσοχή, Ἐμεῖς ποτέ, μά ποτέ, μήν περιπέσουμε σέ αὐτή τήν ἀμαρτία.

Θ.Ι.Δ.

ΕΝΑΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ (ΚΟΖΑΝΗΣ)... ΔΥΟ ΜΟΥΣΕΙΑ

*Τοῦ Κωνσταντίνου Δ. Ρίζου,
Σχολικοῦ Συμβούλου Οἰκονομολόγων*

Πρὶν ἄρκετά χρόνια εἶχα ἐπισκεφτεῖ μέ μία παρέα ἕνα μουσεῖο στό κέντρο τῆς Κοζάνης. Μοῦ εἶχε ἀρέσει πολύ καί ὑποσχέθηκα στόν ἑαυτό μου νά τό ἐπισκεφτῶ ξανά καί μέ μεγαλύτερη ἄνεση ὥστε νά τό ἀπολαύσω περισσότερο. Πρόσφατα βρέθηκα στήν Κοζάνη γιά κάποια δουλειά καί καθώς εἶχα ἄρκετό ἐλεύθερο χρόνο, ἐκπλήρωσα τήν παλιά ὑπόσχεση μέ μία πολύωρη ἐπίσκεψη.

Τό Ἱστορικό, Λαογραφικό καί Φυσικῆς Ἱστορίας Μουσεῖο Κοζάνης, στεγάζεται σέ ἕνα τετραώροφο κτίριο παραδοσιακῆς μακεδονικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τῶν χρόνων τῆς τουρκοκρατίας στό κέντρο τῆς Κοζάνης. Ἀνήκει στόν πολύ δραστήριο κατά τά φαινόμενα Σύνδεσμο Γραμμάτων καί Τεχνῶν Νομοῦ Κοζάνης. Ὁ Σύνδεσμος εἶναι πολιτιστικό σωματεῖο καί λειτουργεῖ ὡς Ν.Π.Ι.Δ. Ἐκτός τοῦ μουσείου διαθέτει χορευτικό συγκρότημα, βιβλιοθήκη, πινακοθήκη, φωτογραφικό ἐργαστήρι, καθώς καί τμήματα μουσικῆς, ἐκδόσεων καί διαλέξεων, καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων.

Τό μουσεῖο εἶναι ἐξαιρετικό τόσο ἀπό ἄποψη ἀρχιτεκτονικῆς, πραγματικό στολίδι γιά τήν πόλη, ἀλλά καί ἀπό ἄποψη ἐσωτερικῆς διαρρύθμισης καί

παρουσίασης τῶν ἐκθεμάτων. Ἡ πτέρυγα Φυσικῆς Ἱστορίας περιλαμβάνει ἐντυπωσιακά ἐκθέματα ἀπό τόν φυτικό καί ζωικό κόσμο τοῦ Νομοῦ Κοζάνης, Τό Ἱστορικό Τμήμα περιλαμβάνει ἀντικείμενα καί εἰκόνες ἀπό τήν ἱστορική πορεία τοῦ Νομοῦ Κοζάνης ἀπό τά νεολιθικά χρόνια μέχρι καί τό 1944. Τό Λαογραφικό Τμήμα καλύπει τίς παραδοσιακές ἀσχολίες (γεωργία, κτηνοτροφία, ἀμπελοργία, καπνοκαλλιέργεια, κροκοκαλλιέργεια, ἀλιεία, μελισσοκομία), τά ἐργαστήρια καί ἐπαγγέλματα (χρυσικοί, χαλκουργοί, κουδουνάδες, ὄπλουργοί, σαμαράδες κλπ) καί τόν πνευματικό καί κοινωνικό βίο (λατρεία, σπῆτι, ἔθιμα) παρουσιάζοντας καί ἐξιδωμάτια ἀρχοντικῶν τῆς περιόδου 1650-1950.

Στόν ἴδιο Σύνδεσμο ἀνήκει καί ἕνα ἄλλο ἐξαιρετικό μουσεῖο, τό Μουσεῖο Μακεδονικοῦ Ἀγώνα. Στούς πρόποδες τοῦ βουνοῦ Μπούρινος, μέσα σέ ἕνα πράσινο τοπίο, 4 χιλιόμετρα ἀπό τό χωριό Χρόμιο Κοζάνης καί 37 χιλιόμετρα ἀπό τήν πόλη τῆς Κοζάνης, ὁ Σύνδεσμος Γραμμάτων καί Τεχνῶν

Νομού Κοζάνης διαμόρφωσε κατάλληλα τό συγκεκριμένο χώρο, μετατρέποντάς τον σέ ένα υπαίθριο μουσείο 70 περίπου στρεμμάτων. Στόν στεγασμένο χώρο εκτίθενται εικόνες καί αντικείμενα έποχής, ένών ό υπαίθριος χώρος εΐναι κατάσπαρτος από προτομές άγωνιστών (Ίωσήφ Λιάτης, άρχηγός έπαναστατών, Ίωάννης Γκοβεδέρος, Πρόεδρος προσωρινής Κυβέρνησης Έλιμείας, Άθανάσιος Μπρούφας, καπετάνιος, Παύλος Μελάς κ.ά.) Τό Μουσείο δημιουργήθηκε μέ κέντρο τήν έκκλησία του Άγίου Νικολάου, μοναδικό άπομεινάρι του χωριουΐ Μπούρινο άφου όί κάτοικοί του βαθμιαία τό έγκατέλειψαν. Στό χωριό αυτό στίς 18 Φεβρουαρίου 1878, σάν άλλη Άγία Λαύρα ξεκίνησε ή επανάσταση τής Δυικής Μακεδονίας μέ στόχο τήν άπελευθέρωση τής Μακεδονίας από τόν τουρκικό ζυγό, για νά συνεχιστεί άργότερα τό 1904-1908 για τή διάσωση της από τούς Βουλγάρους κομιτατζήδες καί νά καταλήξει μέ τούς βαλκανικούς πολέμους του 1912-1913 πού έφεραν τήν πολυπόδητη άπελευθέρωση.

Άξίζει νά αναφερθεΐ ότι οραματιστής καί δημιουργός των δύο μουσείων ήταν ό Δάσκαλος Κωνσταντίνος Ε. Σιαμπανόπουλος (1923-2005), ό όποιος καταγόταν από τό Χρόμιο καί άφιέρωσε όλη του τή ζωή στή διάσωση, περισυλλογή, προβολή του πολιτισμουΐ καί τής παράδοσης του τόπου του. Για τό έργο του έχει τιμηθεΐ μεταξύ άλλων καί από τήν Άκαδημία Άθηνων καί τόν Πρόεδρο τής Έλληνικής Δημοκρατίας.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ «ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ»

ΒΑΣ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α΄ 5 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ

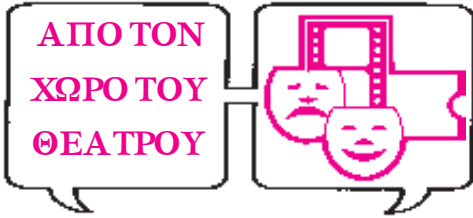
ΤΗΛ. 27210 23176 FAX 27210 26478

*Δύο ώραΐα βιβλία πού πρέπει
νά διαβαστουΐν άπ' όλους.*

Οί εκδόσεις μας πωλουνται στά Βιβλιοπωλεία «Άποστολικής Διακονίας», «Ζωής», «Σωτήρος», «Φώς», «Λυδία» καί λοιπά δρησκευτικά βιβλιοπωλεία.

«ΟΘΕΛΟΣ»

Ἡ τραγωδία αὐτὴ τοῦ Σαίξπηρ παίχτηκε σέ διάφορα μέρη τῆς πατρίδας μας κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνες σέ μετάφραση καί σκηνοθεσία Γιώργου Κιμούλη καί Κωνσταντίνου Μαρκουλάκη.

Δέν δά ἦταν ὑπερβολή νά ὑποστηριχθεῖ ὅτι τό ἀριστούργημα αὐτό τοῦ Σαίξπηρ ἀποτελεῖ σπουδὴ τῆς δράσεως τοῦ διαβόλου. Δέν εἶναι ὁ Ὁθέλος, ὁ γενναῖος καί ἔμπειρος στρατηγός τῆς Βενετίας πού πρωταγωνιστεῖ στό ἔργο. Εἶναι ὁ σημαιοφόρος τοῦ Ἰάγος πού κινεῖ τὰ νήματα καί προκαλεῖ τόσο κακό χωρὶς νά ἀποκομίσει κανένα ὄφελος. Κίνητρό του ὁ φθόνος.

Μέ ἀφορμὴ τό γεγονός ὅτι ὁ Ὁθέλος δέν διόρισε αὐτόν ὑπασπιστή του ἀλλὰ τόν Κάσιο καί μέ πρόσθετο πρόσχημα τὴν ὑποψία ὅτι ἡ γυναίκα του Αἰμιλία τόν ἀπάτησε μέ τόν στρατηγό, ὁ Ἰάγος καταστρώνει καί ἐκτελεῖ τὰ σατανικά σχέδιά του. Στόχοι τῆς μοχθηρίας του ὁ Ὁθέλος, ἡ γυναίκα τοῦ Δυσδαιμόνα καί ὁ Κάσιος. Ἀδίστακτος, ἐκπληκτικὰ πανοῦργος, ψυχραίμος, ὑποκριτὴς παγιδεύει τὰ δύματά του.

Μέ σατανική μαεστρία ὁ Ἰάγος ἐνσταλάζει στό νοῦ τοῦ Ὁθέλου τὴν ὑποψία ὅτι ἡ Δυσδαιμόνα τόν ἀπατᾷ μέ τόν Κάσιο. Σέ δεύτερο στάδιο τὴν κατηγορεῖ ἀπροκάλυπτα. Μέ τὴν πανουργία του

ΔΩΡΕΕΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

Ὁ κ. Ἀμβρόσιος Λοσίδης Μαρούσι, 25
€ εἰς μνήμην προσφιλῶν του νεκρῶν.

μετατρέπει σέ βεβαιότητα τὴν ὑποψία τοῦ Ὁθέλου. Ἐκμεταλλεῦεται τίς περιστάσεις, τίς ἀδυναμίες τῶν θυμάτων του: εὐπιστία καί ἀκρισία (Ὁθέλος, Ροδρίγος), φιλοδοξία (Κλαύδιος), ἔρωτας (Ροδρίγος), ἀπειρία (Δυσδαιμόνα), ἀδράνεια (Αἰμιλία). Μετὰ τό κακό πού ἔχει προκαλέσει ὁ Ἰάγος συλλαμβάνεται γιὰ νά δικάσῃ καί βασανιστεῖ.

Ὅσο καλά καί ἂν στήνεται μία πλεκτάνη, ἀργά ἢ γρήγορα, καταρρέει. Τό κακό φαίνεται νά κυριαρχεῖ στόν κόσμο. Ὅμως τό καλό τελικά δά νικήσει καί δά ἐπικρατήσῃ,

ΝΙΚΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ

ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΡΕΘΙΣΜΑΤΑ

«**Η Ελλάδα κωπηλατεί προς τα βράχια**» (ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ 16-8-2011)

Έπί τρεις δεκαετίες και όχι μόνον στή θάλασσα της οικονομίας. Σ' όλους τούς τομείς τά έχουμε θαλασσώσει!

«**Τό κράτος ύπονομεύει τήν ιδιωτική πρωτοβουλία**». (ΕΣΤΙΑ 17-8-2011)

Τό άδηφάγο και σπάταλο έλληνικό κράτος, πού παράγει χρέη, ύπονομεύει τήν ιδιωτική πρωτοβουλία πού παράγει πλούτο!

«**Κοινή έπιστολή Μέρκελ-Σαρκοζί στόν Ρόμπαϊ γιά πειδαρχία στην εύρωζώνη. Νά κόβονται τά εύρωκονδύλια στις χώρες μέ έλλειμματα**» (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 18-8-2011)

Άτομα, οικογένειες, όργανισμοί, κράτη νά ζούμε μέσα στά όρια των οικονομικών δυνατοτήτων μας.

«**Η τηλεθέαση μās κόβει χρόνια ζωής**» (ΕΘΝΟΣ 18-8-2011)

Συμπέρασμα μελέτης Αυστραλών έρευνητών. Άς κάνουμε λελογσμένη χρήση τηλεόρασης και όλων των έπιτευγμάτων της τεχνολογίας.

«**Βόμβες στά θεμέλια της Παιδείας**» (ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ 19-8-2011)

Έχουν πρό πολλού δυναμητισθεί τά θεμέλια της Παιδείας!

«**Η Ελλάδα αντιπροσωπεύει τά πάντα γιά μένα**» δήλωσε στή ΒΡΑΔΥΝΗ (20-8-2011) ό Ίταλός συγγραφέας Άντρέα Καμιέρι.

Ένω, γιά κάποιους πολιτικούς μας, και όχι μόνον, αντιπροσωπεύει «δρῶν πεσοῦσαν έξ ἧς πās άνήρ ξυλευεται» και γιά τόν πρωθυπουργό χώρα διεφθαρμένη!

«**Οί Έλληνες έπιστρέφουν στην Ίμβρο**» (ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 21-8-2011)

Εΐχαν πολλοί έγκαταλείψει τήν Ίμβρο και τήν Τένεδο, γιατί οί έλληνικές κυβερ-

νήσεις άδιαφόρησαν γιά τίς μεθοδεύσεις και τήν πολιτική της Τουρκίας πού παραβίαζε τίς σχετικές Συνθήκες.

«**Άννα Διαμαντοπούλου: «Κόμματα και παρατάξεις δέν έχουν λόγο στά πανεπιστήμια**» (ΒΗΜΑ 21-8-2011)

Δυστυχώς αυτό δέν εξαρτάται από τόν Νόμο – Πλαίσιο αλλά από τά κόμματα, τίς παρατάξεις, τούς πανεπιστημιακούς και τούς φοιτητές. Οί παράγοντες αυτοί εΐχαν, έχουν και δά έχουν λόγο. Δυστυχώς γιά τά πανεπιστήμια, δυστυχώς γιά τήν πατρίδα μας.

«**Η Σύνοδος έδειξε τά δόντια της στην Κυβέρνηση ανακαλώντας τόν εκπρόσωπό της από τήν έθνική έπιτροπή. Έμπορευματοποιούν τίς μεταμοσχεύσεις**» (ΤΟ ΠΑΡΟΝ 21-8-2011).

Καμία ύποχώρηση, κανένας συμβιβασμός εις βάρος της άλήθειας, του άνθρώπου εικόνας του Θεού.

Νίκος Χριστοδουλάκης: «**ΟΙ ΔΕΚΟ δέν έγιναν γιά νά κρατούν τούς πολίτες όμηρους άπεργώντας**» (ΤΑ ΝΕΑ 22-8-2011)

Ναί, αλλά τά δύο κόμματα εξουσίας άνέχθηκαν τούς άπαράδεκτους έκβιασμούς των συνδικαλιστών και του προσωπικού των ΔΕΚΟ μέ δύμα τήν κοινωνία.

«**Εϊδοποιητήριο σε νεκρό γιά χρέος 1,16 εύρώ**» (ΑΔΕΣΜΕΥΤΟΣ ΤΥΠΟΣ 23-8-2011) Άπό τόν Δήμο Κομοτινης.

Έγιναν και χειρότερα. Τό ΙΚΑ κατέβαλε συντάξεις σε πεθαμένους!

«**Σύμπραξη Γάλλων κροίσων γιά στήριξη της οικονομίας**» (ΕΞΠΡΕΣ 24-8-2011).

Όχι μόνον τό άτομικό αλλά και τό έθνικό συμφέρον.

N. ΠΟΛΙΤΗΣ

ΠΕΤΡΑΔΙΑ

Γιὰ τή μνησικακία

α. «Ἡ δέ Ἡρωδιάς ἐνεῖχεν αὐτῷ καί ἤθελεν αὐτόν ἀποκτεῖναι καί οὐκ ἠδύνατο». (Ἡ Ἡρωδιάδα ἔτρεφε μνησικακία ἐναντίον τοῦ Προδρόμου καί ἤθελε νά τόν σκοτώσει, ἀλλά δέν μπορούσε).

Μάρκ. στ´19

β. Στούς δρόμους τῆς ἀρετῆς ὑπάρχει ἡ ἀληθινή ζωή, ἐνῶ οἱ δρόμοι τῶν μνησικακῶν ἀνθρώπων ὀδηγοῦν στό θάνατο.

Παρ. ιβ´28

γ. Ἐκεῖνος πού μνησικακεῖ εἶναι παράνομος, γιατί καταπατεῖ τόν νόμο τῆς ἀγάπης

Παρ. κα´24

δ. Νά μή μνησικακεῖτε καί νά μήν κρατᾶτε μέσα στίς καρδιές σας τό ἀδίκημα, τό ὁποῖο τυχόν σᾶς ἔκαμε κάποιοις ἀδελφός σας.

Ζαχ. Ζ´10

ε. Ὁ γνωστικός ἄνθρωπος δέν μνησικακεῖ ποτέ. Δέν μισεῖ κανέναν, ἔστω καί ἂν ὁ ἄλλος εἶναι ἄξιος νά μισεῖται μέ αὐτά πού πράττει.

Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρινός

στ. Γι αὐτό τόν λόγο διατάζει ὁ Κύριος στά Εὐαγγέλια νά ἀφήνουμε τό δῶρο μας στό θυσιαστήριο καί νά συνδιαλλαγούμε μέ τόν ἀδελφό μας, ἐπειδή δέν εἶναι δυνατόν νά γίνει δεκτό τό δῶρο μας, ἐφόσον ὑπάρχει μέσα μας θυμός καί μνησικακία.

Μέγας Ἀθανάσιος

ζ. Καμήλα πού χτύπησαν πρὶν ἀπό πολὺ καιρό, θά φυλάξει τήν ὀργή της γιά μακρό διάστημα, καί, ὅταν βρεῖ εὐκαιρία, θά ἀνταποδώσει τό κακό. Ἀκούστε, μνησικάκοι... μέ ποῖο ζῶο μοιάζετε.

Μ.Βασίλειος ΕΠΕ 4,302

η. Μέ ποῖο τρόπο θά καταργηθεῖ ἡ μνησικακία; Μέ τό νά ἔχεις στή μνήμη σου τόν φόβο τοῦ Κυρίου καί τήν ἡμέρα τοῦ θανάτου σου.

Ὅσ. Ἐφραΐμ ὁ Σύρος

θ. Τίποτε, ἀπολύτως τίποτε δέν μισεῖ καί δέν ἀποστρέφεται τόσο ὁ Θεός, ὅσο τόν ἄνθρωπο τόν μνησικάκο, αὐτόν πού διατηρεῖ τήν ἔχθρα πρὸς τόν πλησίον του συνεχῶς μέσα στήν ψυχή του.

Χρυσόστομος ΕΠΕ 3,166

ι. Ὅταν θέλεις νά μνησικακεῖς, σκέψου ὅτι μνησικακεῖς σέ βάρος σου καί ὄχι σέ βάρος ἄλλου, γιατί τά δικά σου ἁμαρτήματα κάνεις ἀσυγχώρητα καί ὄχι τά τοῦ πλησίον.

Χρυσόστομος ΕΠΕ 11,440

ια. Ἀμνησικάκος εἶναι ἐκεῖνος πού προσεύχεται γιά ἐκεῖνον πού τόν λύπησε. Καί ἐλευθερώνεται ἀπό τή μνησικακία ἐκεῖνος πού εὐεργετεῖ.

Ὅσ. Θαλάσσιος, Φιλοκαλία, ἔκδ. Τό περιβόλι τῆς Παναγίας τ. β´, σελ. 287

ιβ. Μνησικακία σημαίνει, κατάληξη τοῦ θυμοῦ, φύλακας τῶν ἁμαρτημάτων, μίσος τῆς δικαιοσύνης, ἀπώλεια τῶν ἀρετῶν, δηλητήριο τῆς ψυχῆς, σαράκι τοῦ νοῦ, ντροπή τῆς προσευχῆς, ἐκκοπή τῆς δέησης, ἀποξένωση τῆς ἀγάπης, καρφί μπηγμένο στήν ψυχή...

Ἰω. Σιναΐτης, Κλίμαξ δ´, περί μνησικακίας

ιγ. Ἐκεῖνος πού ἐξετάζει τό παρελθόν, γιά νά κάνει κάτι κακό, εἶναι μνησικάκος, ἐκεῖνος ὅμως πού τό ἐξετάζει γιά κάτι καλό, ἐπειδή φροντίζει νά προφυλαχθεῖ, εἶναι φρόνιμος.

Δημοσθένης (384-383 π.Χ.)

ιδ. Ὅταν βρίσκεσαι στήν ἐξουσία καί ἐξακολουθεῖς νά θυμᾶσαι παλιές ἔχθρες, κατεβάξεις τόν ἑαυτό σου στή χειρότερη μοίρα καί τόν ἀποστερεῖς ἀπό τή σεμνότητα, πού ἀπαιτεῖται νά ἔχει ἕνας ἄρχοντας.

Ἀνθολογία Στοβαίου ΜΣΤ´ 34

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Ι. ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΙΜΑΝΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΕΠΑΝΩ: Ό αντιβραχίονας καί δεξιά τό «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ», όπως ήταν τό 1920.
ΚΑΤΩ: Τό ίδιο μέρος, όπως εἶναι σήμερα.

λάβουμε τά νέα βιβλία

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ
ΣΤΕΓΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΑΠΟΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΗΜΕΝΕΣ ΟΜΙΛΙΕΣ

π. ΣΥΜΕΩΝ ΚΡΑΓΙΟΠΟΥΛΟΥ

1) ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΕΡΗΜΟ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Χριστιανός στον 21ο αιώνα

Τό βιβλίο αυτό θέτει ένα ερώτημα, ένα προβληματισμό. «Μπορεί κανείς σήμερα να ζει μέσα στον κόσμο ως αληθινός χριστιανός; Μπορούν αυτά τα δύο – χριστιανική ζωή και κόσμος – να συμβιβαστούν; Μπορούν να συνυπάρχουν; Σχ. 14,50X20,50 Σελ. 349.

2) ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ. Γ) ΑΜΑΡΤΙΑ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Τό τρίτο βιβλίο της σειράς «Ψυχολογικά προβλήματα και πνευματική ζωή» περιλαμβάνει ομιλίες πού έγιναν μέ βάση κάποια κεφάλαια του βιβλίου «Ψυχολογία και τό έργον της καθοδηγήσεως τών ψυχών» του W.L.Northridge. Σχ. 14,50 X 20,50 Σελ.262.

3) Δ' ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΔΑΜ ΣΤΗ ΛΥΤΡΩΣΗ

Η νεύρωση ως συνέπεια της απωδήσεως της ένοχης και ή θεραπεία της.

Ό Άδάμ μετά τήν πτώση του, δέν πήρε τήν αληθινή στάση, πού θά ήταν νά όμολογήσει τήν άμαρτία του και νά ζητήσει συγγνώμη από τόν Θεό, άποδεχόμενος τήν ένοχή του και τίς συνέπειες αυτής. Έτσι ό Άδάμ είναι ό πρώτος νευρωτικός άνθρωπος. Σχ. 14,50 X20,50 Σελ.405

Τρεις τόμοι σκληρόδετοι, καλαισθητικής εμφάνισης, από τίς εκδόσεις του Γυν. Έρου Ήσυχαστηρίου «Τό Γενέσιον της Θεοτόκου», όδ. Αναπαύσεως 18, Πανόραμα Θεσσαλονίκης, τηλ. 2310 343901.

Δρος Χαραλάμπους Μ. Μπούσια
Μεγάλου Έμνογράφου τής Άλεξανδρέων Έκκλησίας: **ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ**
Πρότυπο ήθους, άνθρωπιās, άξιών.

Μέσα στά πολλά και δύσκολα οικονομικά και άλλα προβλήματα πού αντιμετώπιζει ή Πατρίδα μας αυτή τήν εποχή, ή παρουσίαση τής προσωπικότητας του Πρώτου Κυβερνήτη τής Ελλάδος, είναι πολύ επίκαιρη, γιατί μάς βοηθάει νά κάνουμε συγκρίσεις μέ τούς σημερινούς Κυβερνήτες μας και νά βγάλουμε τά ανάλογα συμπεράσματα. Σχ. 17X23,50 Σελ.104. Έκδοση Ένωση Πολυτέκνων Άθηνών Πειραιώς 68 β, 10436 Άθήνα, τηλ. 210 5238150.

ΠΡΩΤΟΠΡ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΟΥ (Π.Θ.) ΟΙ ΩΦΕΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΜΟΥ.

Μέ λόγια άπλά αλλά γεμάτα πίστη και ευσέβεια, επικεντρώνεται ή εργασία αυτή, γύρω από τήν αναγκαιότητα και τήν πνευματική διάσταση τής Θείας Λειτουργίας. Σχ. 14X21 Σελ.70 Δ/ση Συγγρ. Άγ. Αναργύρων 56. 24100 Καλαμάτα.

π. ΚΩΝ/ΝΟΥ ΔΙΟΝ. ΚΑΠΕΤΑΝΟΠΟΥΛΟΥ, Πρωτοπρ. – Θεολόγου: Ποιός πρέπει νά είναι ό Μοναχός κατά τόν Νηπτικόν Πατέρα τής Έκκλησίας Έσαάκ τόν Σύρον.

Μία θεολογική μελέτη 14 σελ. Δ/ση Συγγρ. Παράλια Πατρών, 26500 Πάτρα τηλ. 2610 520 354.

ΤΙΤΟΣ ΒΕΡΓΙΤΗΣ: 1) ΙΡΙΔΙΣΜΟΙ ΠΟΙΗΜΑΤΑ. 2) ΑΝΘΟΛΟΓΙΟΝ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Δύο ενδιαφέρουσες ποιητικές συλλογές. Δ/ση συγγρ. Λεόντι – Κυψέλης 18010 Αϊγίνα.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΣ

1/ ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΗ

(Ποιητική Σύνθεση)

2/ ΈΗ πνευματική Έλλάδα τιμά τόν «Άγιο» τής Λογοτεχνίας

Ο ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Δύο μελέτες του γνωστου Λογοτέχνη από τό Αϊγιο Δ/ση Συγγρ. Νικ. Σουλιώτη 16, 25100 Αϊγιο.

Ἀπ' ὅσα μᾶς γράφουν

Ἡ κ. Ἀμαλία Κ. Γερακανάκη ἀπὸ Ἀθήνα, μᾶς γράφει:

Τὸ 2011 εἶναι τὸ εὐρωπαϊκὸ ἔτος ἐδελοντισμοῦ.

Ἄς ἐδελοντισμός ἔχει μία μεγάλη ἱστορική διαδρομὴ διαχρονικά στὰ κράτη καὶ στὴν κοινωλία.

Ἄς ἀναφερθοῦμε ἐνδεικτικά στὶς ἐδελόντριες ἀδελφές του Ε.Ε.Σ., πού ἡ θυσιαστική προσφορά τους στὸν πόλεμο τοῦ 40, εἶναι γνωστή.

Σήμερα στὴν Ἑλλάδα εἶναι πολλοὶ ἐδελοντές ἐνταγμένοι σέ ἀνθρωπιστικές ὀργανώσεις ἀλλὰ καὶ πανελλαδικὰ στὰ ἔργα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Θὰ θέλαμε ὅμως νὰ ἀναφερθοῦμε σέ μία μοναδική, προσπάθεια πού δημιουργήθηκε καὶ ἀναπτύχθηκε στὸ μεγάλο προνοιακὸ ἔργο, τῆς Ἀδελφότητος Θεολόγων «ΖΩΗ», καὶ ἀφορᾷ τίς φυλακισμένες γυναῖκες.

Στὸ βιβλίο «55 χρόνια στὸ κελὶ τῆς φυλακισμένης» (ἔκδ. ΔΑΜΑΣΚΟΣ) περιγράφεται ἡ προσπάθεια καὶ ἡ ἐμπειρία κυριῶν ἐδελοντριῶν, νὰ βοηθήσουν μὲ κάθε τρόπο, τίς ἐγκλειστες, περιφρονημένες καὶ ἐγκαταλειμμένες γυναῖκες.

Ἡ προσπάθεια ξεκίνησε πρὶν 55 χρόνια, τότε πού κανένας δέν σκεπτόταν τίς φυλακισμένες, καὶ συνεχίζεται μέχρι σήμερα, ἀδιάκοπα μὲ στοργή καὶ ἀγάπη.

Βέβαια κακῶς ἡ Ἀδελφότης Θεολόγων «ΖΩΗ» ἔχει κατηγορηθεῖ γιὰ «πιετισμό» ἀλλὰ καὶ «ἀκτιβισμό» γιὰ τὸ προνοιακὸ της ἔργο.

«Ἐπέινασα γάρ...» / «Ἐδίψησα...» / «ξένοσ ἤμην...» «γυμνός...» / «ἠσθένησα...» / «ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθετε πρὸς με» (Ματθ. 25,35).

Ἄς κ. Ἀντώνιος Ν. Στυλιανάκης, Λυκειάρχης ἀπὸ τὴν Κύπρο, μᾶς γράφει:
ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ

«Μεῖζω τούτων ὄφει».

Ἄς Ναθαναὴλ ἐκφράζεται μὲ θαυμασμό γιὰ τὴν ἀποκάλυψη τοῦ Χριστοῦ: «Σέ εἶδα νὰ κάθεσαι κάτω ἀπὸ τὴ σικία προτοῦ σέ φωνάζει ὁ Φίλιππος». Ἡ φανέρωση αὐτὴ ἀφήνει ἄφωνο τὸν καλοπροαίρετο φίλο τοῦ Ἀποστόλου Φιλίππου. Ἡ καρδιά του εἶναι δεχτική, σάν μικροῦ παιδιοῦ. Τέτοιες καρδιές δὲ ἀξιοδοῦν τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

Ναθαναὴλ, δὲ δεῖς μεγαλύτερα καὶ σπουδαιότερα. Ἀρκεῖ νὰ μείνεις παιδί στὴν ψυχῇ. Ἔτσι οἱ ἀγγελικές δυνάμεις τῶν Οὐρανῶν, δέν δὲ εἶναι ἄπιαστο ὄνειρο, μὰ πραγματικότητα, ἀναντίρρητη.

Τέτοιες ψυχές χρειάζεται ὁ κόσμος γιὰ νὰ γίνεи ωραιότερος καὶ ἀνθρωπινός. Καὶ ἐξ αἰτίας αὐτῶν τῶν ψυχῶν ἔρχεται στὸν πλανήτη μας ἡ χάρις τοῦ Τριαδικοῦ μας Θεοῦ διὰ τῆς Μητέρας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας.

Γράφει ὁ ποιητής:

«Καθὼς ἀντικρίζω/ μὲ δέος καὶ ἔκσταση/
ἐωθινά, κυριακάτικα,/ τὴν ἀπαστράπτουσα
Ἁγία Τράπεζα/ τοῦ ναοῦ σου, Κύριε./ ἀπ' τὸ
ἀπέριπτο στασίδι/ τῆς ἀναξιότητάς μου./ τά
πάντα γύρω μου/ καὶ μέσα μου/ ὁμορφαίνουν
περίεργα/ κι ἡ ἀνθρώπινη δυσφορία/ γιὰ τῆς
ζωῆς μας τὴν ἀσχήμια./ γίνεται στεναγμός ἰκε-
τήριας/ μυστικότητας εὐχαριστιακῆς/ δοξολο-
γίας σέ ἤχους/ ἐσώτατης κωδωνοκρουσίας./ Ὁ
ἥλιος ξεπροβάλλει, ἐπιτέλους./ ἀπὸ τὸ παρα-
θυράκι τῶν Ἀδύτων/ ὁ καινούργιος./ σχεδὸν
πρωτόγνωρος/ καὶ Ἐδεμικός».

(Ποίημα «Ἀπαλότατη ἀφή Εὐχαριστίας»
τοῦ Α.Ν. Στυλιανάκη ἀπὸ τὴν ἀνέκδοτη συλ-
λογή του «Χάλικη Θάλασσα»)

ΠΛΗΡΟΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τού Γραφείο
Σταχυογράφου
Αριθμός Αδείας
337
ΕΛΛΑΣ - HELLAS

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΑΝΔΡΩΝ ΕΠΙΦΑΝΩΝ
ΠΑΣΑΓΗΤΑΦΟΣ

ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ=ΠΡΕΜΕΤΗ
ΟΣΤΡΟΒΙΤΣΑ=ΠΟΓΡΑΔΕΤΣ=
ΡΟΥΠΕΛ=ΠΕΡΙΘΛΡΙ=ΚΡΗΤΗ
ΕΛ-ΑΛΑΜΕΐΝ=ΡΙΜΙΝΙ
ΡΟΥΒΙΚΩΝ=ΔΛΔΕΚΑΝΗΣΑ=ΚΟΡΕΑ
ΚΥΠΡΟΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό
'Ελληνορθόδοξης Μαρτυρίας
'Ιδιοκτήτης: Χριστιανική Στέγη
Καλαμάτας
'Εκδότης-Διευθυντής: Παν. Ί. Μέντης
Βασ. Γεωργίου Α' 5 - 241 00 Καλαμάτα
Τηλ. 2721 023176-FAX: 2721 026478
Συνδρομή προαιρετική
'Αριθμ. Λογαρ. 'Εθνικής Τραπ. 220/480206-34
'Εκτύπωσης-Βιβλιοδεσία «Μέλισσα»
Τηλ. 2397 023313 Άσπροβάλτα Θεσσαλονίκης
Κωδ. 3510